

Вікторія В. Мазур*

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Стаття дозволяє встановити, що одним з найважливіших елементів управління капіталом підприємств будівельної галузі є науково обґрунтоване нормування. Для досягнення найбільш ефективного управління фінансовими ресурсами будівельного підприємства необхідно сформувати таку структуру капіталу, яка дозволить мінімізувати середньозважену його вартість і забезпечити підвищення вартості компанії вцілому, а також виявити основні проблеми у формуванні капіталу для їх своєчасного і найбільш ефективного усунення.

Ключові слова: структура капіталу, оптимізація, рентабельність, власний капітал, управління капіталом, фінансовий стан, власний капітал, позиковий капітал.

Рис. 2. Табл. 3. Літ. 10.

DOI: 10.32752/1993-6788-2022-1-256-257-6-15

Victoria V. Mazur

FEATURES OF THE MANAGEMENT OF THE CAPITAL STRUCTURE OF CONSTRUCTION ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION OF ECONOMIC PROCESSES

The article allows us to establish that one of the most important elements of capital management of enterprises in the construction industry is scientifically based rationing. In order to achieve the most effective management of the financial resources of a construction enterprise, it is necessary to form such a capital structure that will minimize its weighted average cost and ensure an increase in the value of the company as a whole, as well as identify the main problems in capital formation for their timely and most effective elimination.

Keywords: capital structure, optimization, profitability, equity capital, capital management, financial condition, equity capital, loan capital.

Peer-reviewed, approved and placed: 11.10.2022.

Постановка проблеми. В умовах загальної глобалізації економіко-соціальних та політичних процесів економічний розвиток як галузей, так і окремих підприємств характеризується посиленням конкуренції, економічною невизначеністю, нестабільністю факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, швидким поширенням кризових явищ. Це призводить до зростання фінансових ризиків учасників економічних відносин, появи труднощів і загроз у виробничих процесах. За таких умов капітал компанії стає міцною базою для захисту її інтересів, що відіграє важливу роль у вирішенні завдань розвитку економіки України.

Будівельна промисловість є однією з найважливіших в Україні як за обсягом доходів від експортного бізнесу компаній цієї галузі, так і за значенням продукції для інших галузей вітчизняної економіки. Неодмінною умовою забезпечення процесу відтворення та успішного функціонування суб'єктів господарювання будівельних підприємств є формування

* National Aviation University. Kyiv. Ukraine.

оптимальної структури капіталу, яка забезпечуватиме результати фінансової, операційної та інвестиційної діяльності, впливатиме на рівень рентабельності та фінансових ризиків у бізнес-процесах. Це, у свою чергу, зумовлює необхідність теоретичних і практичних розробок у сфері управління структурою капіталу підприємства, визначення основних сучасних проблем та парадигми розвитку управління капіталом. Аналіз факторів економічного середовища, що впливають на структуру капіталу та управління ним, потребує розробки нових підходів до вирішення проблем у сфері управління капіталом підприємства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Тема даної роботи є надзвичайно актуальною, оскільки ефективне функціонування підприємств будівельної промисловості та забезпечення їх сталого розвитку в умовах загальної глобалізації економіки тісно пов'язані з необхідністю формування системи управління стратегічними змінами з урахуванням наявних інтеграційних та конвергенційних процесів світового господарства.

Оптимальна структура капіталу підприємства має відповідати основним цілям і завданням його фінансування та забезпечувати його сталий розвиток, а також створювати умови, за яких підприємство отримуватиме максимальний прибуток при найменших витратах на його створення [10, с. 443]. Оптимізація структури капіталу є важливим етапом стратегічного аналізу джерел фінансування компанії, який полягає у визначенні співвідношення між величиною власного та обсягом позикового капіталу, що дозволяє досягти максимальної ефективності діяльності компанії [2, с. 88].

Науковці [7;6;3] стверджують, що лише шляхом комплексного використання підходів зарубіжних теорій оптимізації структури капіталу та розробок вітчизняних вчених можна розробити ефективну систему інструментів максимізації ринкової вартості підприємства, досягти мінімізації середньоринкової вартості капіталу та ризику втрати фінансової стійкості.

Процес накопичення капіталу компанії, базується на наступних принципах:

1. Врахування найкращих перспектив розвитку бізнесу та форм його диверсифікації, накопичення капіталу компанії при її створенні в першу чергу підпорядковується завданням розвитку бізнесу.

2. Забезпечення відповідності обсягу і структури створених активів обсягу і структурі виробництва і реалізації продукції.

3. Забезпечення оптимального складу активів з точки зору економічної ефективності.

4. Забезпечення умов для прискорення оборотності активів у процесі їх використання.

5. Вибір найбільш прогресивних видів активів з точки зору забезпечення зростання ринкової вартості компанії.

Щоб вижити в ринковому середовищі, кожне підприємство зобов'язане забезпечувати ефективне використання та прискорення оборотності активів, підтримувати на достатньому рівні свою платоспроможність і ліквідність балансу.

Основними напрямками стратегічної роботи будівельної компанії у сфері управління джерелами капіталу мають бути:

- з'ясування потреби підприємства в оборотних коштах;
- визначення наявності власних коштів і доведення їх обсягу до оптимального значення;
- застосування заходів щодо прискорення повернення дебіторської заборгованості підприємства;
- завершення співробітництва з неплатоспроможними клієнтами;
- визначення оптимального обсягу виробництва з урахуванням рівня беззбитковості;
- скорочення адміністративних і усунення невиробничих витрат;
- впровадження передових методів управління виробництвом;
- поступове збільшення розміру статутного капіталу для фінансування власних обігових коштів.

Метою дослідження є з'ясування визначальних особливостей процесу управління окремими складовими структури капіталу підприємств будівельної галузі на рівень його фінансової стійкості.

Основні результати дослідження. Одними з основних зовнішніх чинників, що впливають на управління структурою капіталу будівельних підприємств, є розвиток процесів глобалізації та посилення їх впливу на соціально-економічний розвиток країни, недостатня інтегрованість економіки держави у світові економіко-ринкові відносини, структурні зміни в економічній та фінансовій сфері, які реалізували питання забезпечення фінансової безпеки. Одним із головних завдань при цьому є забезпечення бюджетної безпеки, що визначає рівень забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості державних фінансів, що дозволяє органам державної влади максимально ефективно виконувати покладені на них завдання.

Загально-економічні зміни останніх років визначили необхідність пошуку та впровадження нових комплексних, адаптивних рішень для управління економікою компаній, зокрема їх фінансової архітектури, яка прямо формує основні характеристики бізнесу.

Управління капіталом — це система принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних з оптимальним формуванням капіталу підприємства з різних джерел, а також забезпеченням його ефективного використання в різних видах господарської діяльності [10].

Процес управління капіталом — це вплив суб'єкта ринку (тобто компанії) на об'єкт управління (тобто капітал) з метою ефективного та оптимального використання цього об'єкта для здійснення господарської діяльності суб'єкта.

Фінансовий потенціал підприємства, у свою чергу, найчастіше розглядається науковцями як частина економічного потенціалу підприємства. Можна виділити два основні підходи даного управлінського процесу — ресурсний та орієнтований на результат. Відповідно до ресурсного підходу фінансовий потенціал ототожнюється з фінансовими ресурсами і відображає сукупність фінансових засобів, з якими на підприємстві складаються відповідні організаційно-економічні взаємозв'язки, спрямовані на забезпечення високоефективного та прибуткового функціонування [2].

Найважливішим елементом управління активами підприємства є науково обгрунтоване нормування. За допомогою нормування оборотних коштів

визначається загальна потреба суб'єктів господарювання у власних оборотних коштах. Правильний розрахунок цієї вимоги має велике економічне значення, оскільки визначається мінімальна сума коштів, яка необхідна для нормального функціонування і забезпечує стабільне фінансове становище підприємства [8, с. 92].

Оцінку ефективності управління структурою капіталу будівельних підприємств проведемо на прикладі лідера будівельної галузі України Приватного акціонерного товариства «Холдингова Компанія «Київміськбуд».

Холдингова Компанія «Київміськбуд» – це компанія, яка володіє контрольними пакетами акцій інших підприємств з метою здійснення по відношенню до них функцій контролю і управління (рис. 1).

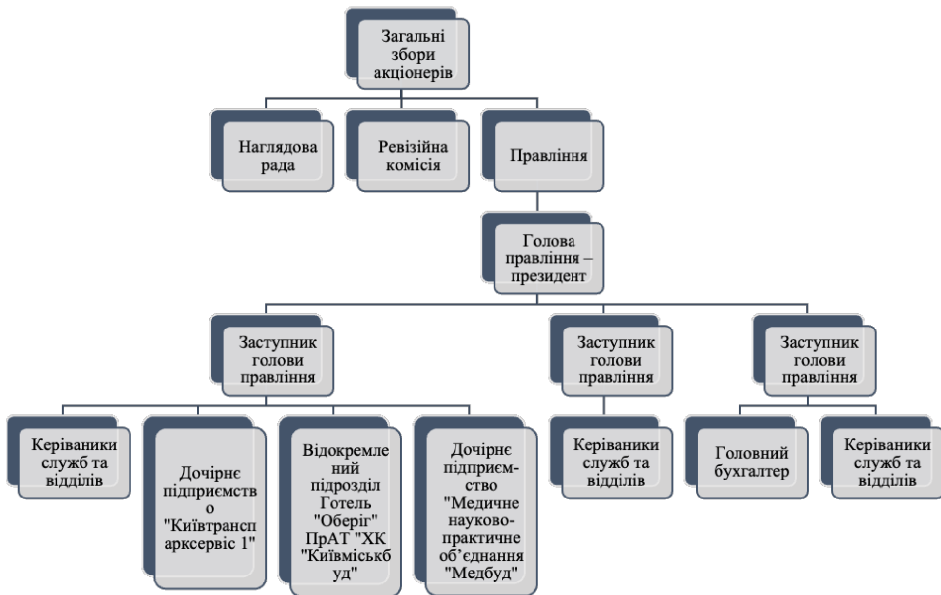

Рис. 1. Організаційна структура управління ПрАТ «ХК «Київміськбуд»,
складено автором

По характеру впливу на виконавців розрізняють 4 основні типи методів управління капіталом підприємства:

- економічні;
- організаційно-розпорядницькі;
- правові;
- соціально-психологічні.

Фінансові ресурси будь-якого підприємства формуються із власних та залучених джерел. До власних ресурсів ПрАТ «ХК «Київміськбуд» відносяться: статутний (пайовий) капітал, додатковий капітал, резервний капітал та прибуток. Розглянемо детальніше власні фінансові ресурси ПрАТ «ХК «КИЇВМІСЬКБУД», які представлені в табл. 1.

**Таблиця 1. Джерела формування власних фінансових ресурсів
ПРАТ «ХК «КИЇВМІСЬКБУД» за 2018- 2020 роки, тис. грн.,
складено автором самостійно на основі фінансової звітності підприємства**

Показник	2018 рік (на кінець року)	2019 рік (на кінець року)	2020 рік (на кінець року)	Відхилення у сумі, 2020 рік від 2018 року, (+, -)
Зареєстрований (пайовий) капітал	402051	402051	402051	0
Додатковий капітал	1164	1164	1164	0
Резервний капітал	14115	14705	15976	+1861
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	12961	11580	11216	-1745

Отже, за даними таблиці 1, можна спостерігати за незначним зростанням власних фінансових ресурсів ПРАТ «ХК «КИЇВМІСЬКБУД». З 2018 року до 2020 року сума власного капіталу незначно зросла, що для даного підприємства є все ж позитивним явищем, так як зростання цієї частини коштів говорить про те, що підприємство функціонує успішно. Зростання власних фінансових ресурсів призводить до економічного зростання підприємства в цілому.

Найбільша частка у структурі власних фінансових ресурсів належить резервному капіталу. За період 2018-2020 рр. його сума зросла на 1861 тис. грн. Занепокоєння викликає зменшення прибутку підприємства. Найбільшу частину доходу ПРАТ «ХК «КИЇВМІСЬКБУД» отримало у 2018 р. у сумі 12961 тис. грн., з того часу сума чистого прибутку щорічно зменшується, і за результатами 2020 року зменшення становило 1745 тис. грн. порівняно з 2018 роком.

Зменшення доходу підприємства свідчить про зменшення масштабів його діяльності та зміцнення позицій на ринку. Вплив інфляції на зростання доходів не можна вважати позитивним явищем.

Також важливу роль у власних фінансових ресурсах відіграє статутний капітал. Розмір статутного капіталу у ПРАТ «ХК «КИЇВМІСЬКБУД» за аналізований період не змінюється. З 2018 по 2020 роки його сума складає 402051 тис. грн. Статутний капітал відображає суму коштів, яка внесена учасниками до загального капіталу підприємства. Використання цих коштів може бути спрямоване на покриття збитків та ризиків.

У процесі діяльності підприємства власні фінансові ресурси можуть поповнюватися за допомогою залучених коштів. До залучених фінансових ресурсів ПРАТ «ХК «КИЇВМІСЬКБУД» належить цільове фінансування та поточні зобов'язання, в тому числі кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги. Проведемо аналіз цього залученого джерела формування фінансових ресурсів ПРАТ «ХК «КИЇВМІСЬКБУД», які наведені в табл. 2.

Таблиця 2. Залучені фінансові ресурси ПРАТ «ХК «КИЇВМІСЬКБУД» за 2018- 2020 роки, складено автором самостійно на основі фінансової звітності підприємства

Показник	2018 рік (на кінець року)	2019 рік (на кінець року)	2020 рік (на кінець року)	Відхилення у сумі, 2020 рік від 2018 року, (+, -)
Цільове фінансування	2809	3502	5245	2436
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	--	--	3630	3630
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	--	--	--	-
товари, роботи, послуги	1318	1418	3710	2392
розрахунками з бюджетом	2353	1092	1505	-848
у тому числі з податку на прибуток	--	--	483	483
розрахунками зі страхування	201	204	1128	927
розрахунками з оплати праці	2639	3137	3283	644
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	3951	2556	3392	-559
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1715	2111	2081	366

Наведемо дані таблиці на рис. 2.

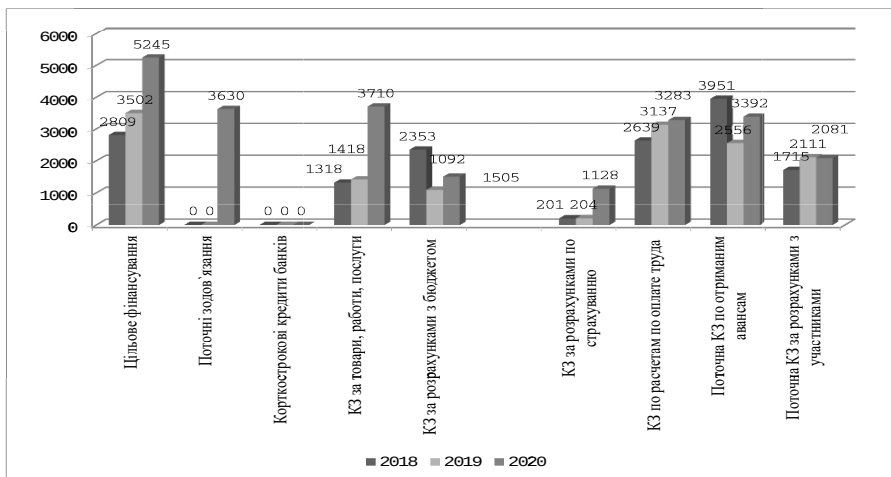

Рис. 2. Залучені фінансові ресурси ПРАТ «ХК «КИЇВМІСЬКБУД» за період 2018-2020 рр., складено автором самостійно на основі фінансової звітності підприємства

Отже, на рис. 2 можна спостерігати нерівномірну динаміку залучених коштів даним підприємством. Найбільше коштів, а саме 5245,00 тис. грн., було залучено у 2020 р. як цільове фінансування. Вагома частка залучених фінансових ресурсів у 2020 році належить короткостроковим кредитам банків, раніше до даного виду ресурсів підприємство не вдавалось. Значну частину у залучених джерелах формування фінансових ресурсів підприємства займає кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги. За період 2018 - 2020 рр. це показник зріс більше, ніж у 2 рази.

Розглянемо структуру активів підприємства ПРАТ «ХК «КИЇВМІСЬКБУД» в динаміці. Для цього дані щодо статей балансу підприємства наведемо в табл. 3.

**Таблиця 3. Динаміка структури активів ПРАТ «ХК «КИЇВМІСЬКБУД»,
розраховано автором**

№ п\п	Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Абсолютне відхилення у 2019 порівняно з 2018, +, -	Абсолютне відхилення у 2020 порівняно з 2019, +, -	Темп зростання (зниження) у 2019 порівняно з 2018, %	Темп зростання (зниження) у 2020 порівняно з 2019, %
1	I. Необоротні активи	44291	43086	41882	-1205	-1204	-2,72%	-2,79%
	Нематеріальні активи							
2	первісна вартість	76376	76376	76376	0	0	0,00%	0,00%
3	накопичена амортизація	32085	33290	34494	1205	1204	3,76%	3,62%
4	Незавершені капітальні інвестиції	--	2310	3128	2310	818	-	35,41%
5	Основні засоби	255106	260804	268214	5698	7410	2,23%	2,84%
17	Виробничі запаси	299397	306200	313224	6803	7024	2,27%	2,29%
21	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	34374	46274	75314	11900	29040	34,62%	62,76%
28	Готівка	647	1678	2032	1031	354	159,35%	21,10%
29	Рахунки в банках	599	213	111	-386	-102	-64,44%	-47,89%
30	Витрати майбутніх періодів	434	351	270	-83	-81	-19,12%	-23,08%
32	Усього за розділом II	43056	31864	6044	-11192	-25820	-25,99%	-81,03%
33	III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	27	17	17	-10	0	-37,04%	0,00%
34	Баланс	43029	31847	6027	-11182	-25820	-25,99%	-81,08%

Як бачимо з наведених даних, сума необоротних активів підприємства зростала у 2020 та 2019 році, хоча сума зростання не була великою, до 3%.

Враховуючи знос, залишкова вартість основних засобів зменшується на суму до 4 %.

Головною тенденцією є значне зростання суми дебіторської заборгованості, адже це є по суті сума безкоштовних кредитних коштів.

Позитивною динамікою є суттєве (на 159% у 2019 році та на 21% у 2020 році) зростання суми готівки, що може свідчити про зростання грошового обороту, водночас негативним є суттєве зменшення сум на рахунках у банках, а саме на 645 та 47%.

Враховуючи вищенаведене, а також те, що сума оборотних активів підприємства у 2020 році зменшилась на 25% у 2019 році і на 81% у 2020 році, а загальна сума активів зменшилась також на 25% у 2019 році і на 81% у 2020 році, тенденцію зміни структури активів вважаю негативною.

Найважливішим елементом управління активами підприємства є науково обґрунтоване нормування. За допомогою нормування оборотних коштів визначається загальна потреба суб'єктів господарювання у власних оборотних коштах. Правильне обчислення цієї потреби має велике економічне значення, тому що встановлюється постійно необхідна мінімальна сума коштів, яка забезпечує стійкий фінансовий стан підприємства [8, с. 92].

Основними шляхами зниження витрат є економія всіх видів ресурсів, які використовуються у виробництві, передусім праці та матеріалів. Важливу роль у структурі собівартості продукції займає заробітна плата. Тому актуальним є завдання зниження трудомісткості продукції, підвищення продуктивності праці та скорочення чисельності робочої сили. Зниження трудомісткості продукції і підвищення продуктивності праці підприємств можна досягти кількома шляхами. Найважливішими з них є механізація і автоматизація виробництва, розробка і впровадження прогресивних вискооефективних технологій, заміна і модернізація застарілого обладнання.

Під організаційно-інформаційним забезпеченням капіталу суб'єктів господарювання слід розуміти сукупність методів та інструментів, що регулюють взаємодію структурних підрозділів суб'єктів господарювання, що акумулюють інформаційні потоки та забезпечують своєчасну обробку фінансової та нефінансової інформації на елементів фінансової архітектури, своєчасної оцінки та коригування їх дисбалансів з урахуванням зовнішніх факторів (зокрема, економічного та фінансового циклу), розкриття інформації про діяльність суб'єктів господарювання для встановлення та підтримки зв'язку із зовнішніми інвесторами з метою постійного розширення доступу до капіталу.

Основними напрямками удосконалення процесу управління структурою капіталу будівельного підприємства є:

- оптимізація внутрішнього циклу управління інформацією;
- підвищення балансу інтересів різних агентських груп у прийнятті управлінських рішень;
- забезпечення підвищення рівня прозорості фінансової та нефінансової інформації бізнес-одиниці, зокрема шляхом впровадження стратегії корпоративної соціальної відповідальності;
- систематичний моніторинг та врахування інформації про чинники економічного розвитку, зокрема ціни на позикові кошти, ціни на акції

компаній відповідної галузі, динаміку інвестиційної активності з боку ринків капіталу тощо [9].

Висновки. Отже, проведений аналіз показав, що для досягнення найбільш ефективного управління будівельним підприємством необхідно сформувати таку структуру капіталу компаній, яка забезпечить їх стійке становище на ринку в сучасних конкурентних умовах і стабільні прибутки. Оптимальна структура капіталу підприємства має відповідати основним цілям і завданням фінансування підприємства та забезпечувати його сталий розвиток, а також створювати умови, за яких підприємство отримуватиме максимальний прибуток при найменших витратах на його створення [10, с. 443]. При цьому мінімізація середньозваженої вартості капіталу забезпечує хорошу ринкову вартість і дозволяє виявити основні проблеми формування капіталу [5, с. 375]. Оптимізація структури капіталу є важливим етапом стратегічного аналізу джерел фінансування компанії, який полягає у визначенні співвідношення між величиною власного капіталу та величиною позикового/власного капіталу, що дозволяє досягти максимальної ефективності діяльності суб'єкта господарювання [2, с. 88].

Проведене дослідження дозволило визначити сутність і роль управління структурою капіталу будівельних підприємств як складової фінансового управління, висвітлити основні принципи управління капіталом та розглянути концептуальні підходи до його реалізації в контексті формування загальної стратегії розвитку підприємства. Водночас більш детального розгляду потребують питання специфіки управління капіталом в корпоративних структурах в умовах реформування вітчизняної економіки.

1. Беренда Н. І., Редзюк Т. Ю. Ворона К. В. Управління структурою капіталу підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. 19, 1, 14–16. http://www.visnyk-esopom.uzhnu.uz.ua/archive/19_1_2018ua/5.pdf

2. Варченко О.М., Артимонова І.В., Холоденко Н.І. Оптимізація структури капіталу як інструмент управління вартістю молокопереробних підприємств. Економіка та управління АПК. 2021. №1. С. 111–124.

3. Demirgöz-Kunta A., Periab M., Tresselt T. The global financial crisis and the capital structure of firms: Was the impact more severe among SMEs and non-listed firms? Journal of Corporate Finance. 2020. 60. <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2019.101514>.

4. Дорош Н. І., Сніжко В. В. Облік власного капіталу в контексті національних та міжнародних стандартів. Молодий вчений. 2019. № 2. С. 606–610.

5. Дрига С. Г., Міщенко І. Д. Диспропорції в структурі капіталу підприємства та їх вплив на фінансові показники роботи підприємства. Молодий вчений. 2017. № 8. С. 441–445.

6. Ковальова О. М. Обґрунтування теоретичних засад управління структурою капіталу підприємства. Бізнес Інформ. 2019. №12. С. 14–20. https://www.business-inform.net/article/?year=2019&abstract=2019_12_0_14_20 <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-12-14-20>

7. Корбутяк А. Г., Одайська Н. М. Оптимізація структури капіталу підприємства. Економіка і суспільство. 2018. №16. С. 375–381.

8. Кудіна І. О., Старченко О. С. Власний капітал підприємства як економічна категорія та його облік. Приазовський економічний вісник. 2017. Вип. 5. с. 346–351.

9. Роганова Г. О., Котлярова М. А. Аналіз та оптимізація структури капіталу підприємства. Modern Economics. 2021. 20.07.2021. <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/27-2021/rohanova.pdf>. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V27\(2021\)-23](https://doi.org/10.31521/modecon.V27(2021)-23)

10. Щербань О. Д., Насібова О. В., Сухоруков Р. В. Методи регулювання та оптимізації структури капіталу підприємства. Економіка і держава. 2017. №12. С. 82–88.

1. Berenda N. I., Redzyuk T. Yu., Vorona K. V. Upravlinnya strukturoyu kapitalu pidpryyemstva [Management of the capital structure of the enterprise]. *Naukovyj visnyk Uzhhorodskoho nacionalnoho universytetu*. 2018. 19, 1, 14-16. http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/19_1_2018ua/5.pdf
2. Varchenko O.M., Artimonova I.V., Xolodenko N.I. Optymizaciya struktury kapitalu yak instrument upravlinnya vartistyu molokopererobnyx pidpryyemstv [Optimizing the capital structure as a cost management tool for milk processing enterprises]. *Ekonomika ta upravlinnya APK*. 2021. №1. S. 111-124.
3. Demirgüç-Kunt A., Peria M., Tresselt T. The global financial crisis and the capital structure of firms: Was the impact more severe among SMEs and non-listed firms? [The global financial crisis and the capital structure of firms: Was the impact more severe among SMEs and non-listed firms?]. *Journal of Corporate Finance*. 2020. 60. <https://doi.org/10.1016/J.JCORPFIN.2019.101514>.
4. Dorosh N. I., Snizhko V. V. Oblik vlasnoho kapitalu v konteksti nacional'nyx ta mizhnarodnyx standartiv [Equity accounting in the context of national and international standards]. *Molodyj vchenyj*. 2019. № 2. S. 606–610.
5. Dryha S. H., Mishhenko I. D. Dysproporciyi v strukturi kapitalu pidpryyemstva ta yix vplyv na finansovi pokaznyky roboty pidpryyemstva [Disproportions in the capital structure of the enterprise and their impact on the financial performance of the enterprise]. *Molodyj vchenyj*. 2017. № 8. 48. S. 441-445.
6. Kovalova O. M. Obgruntuvannya teoretychnyx zasad upravlinnya strukturoyu kapitalu pidpryyemstva [Justification of the theoretical foundations of management of the capital structure of the enterprise]. *Biznes Inform*. 2019. №12. С. 14–20. https://www.business-inform.net/article/?year=2019&abstract=2019_12_0_14_20yu <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-12-14-20>
7. Korbutyak A. H., Odajskaja N. M. Optymizaciya struktury kapitalu pidpryyemstva [Optimization of the capital structure of the enterprise]. *Ekonomika i suspilstvo*. 2018. №16. S. 375-381.
8. Kudina I. O., Starchenko O. S. Vlasnyj kapital pidpryyemstva yak ekonomichna katehoriya ta joho oblik [Equity of the enterprise as an economic category and its accounting]. *Pryazovskij ekonomichnyj visnyk*. 2017. Vyp. 5. s. 346–351.
9. Rohanova H.O., Kotlyarova M. A. Analiz ta optymizaciya struktury kapitalu pidpryyemstva [Analysis and optimization of the capital structure of the enterprise]. *Modern Economics*. 2021. 20.07.2021. <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/27-2021/rohanova.pdf>. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V27\(2021\)-23](https://doi.org/10.31521/modecon.V27(2021)-23)
10. Shherban O.D., Nasibova O. V., Suxorukov R. V. Metody rehulyuvannya ta optymizaciyi struktury kapitalu pidpryyemstva [Methods of regulation and optimization of the capital structure of the enterprise]. *Ekonomika i derzhava*. 2017. №12. S. 82–88.